

СУД ЗАБОРОНЯЄ СТРАЙК НА ПІДСТАВІ ЗАКОНУ ТЕФТА

Вофало, Н. П. — Спирний закон Тефта. — Гартлі зикористав перший раз федеральний суд для часової заборони страйку, признаючи тим самим конституційність цього акту. Судове рішення стосується страйку юніі Юнайтед Стіл Воркерс, приналежної до Конгресу Індустріяльних Організацій в підприємстві Америкен Локомотів Компані в місцевості Донкірк, Н. П. Там 1,500 робітників цього підприємства вийшли на страйк 29 серпня, однак повернулися до праці 12 грудня, коли федеральний суддя Джан Найт видав без тимчасової заборони страйку на підставі закону Тефта-Гартлі. У понеділок, 20 грудня суддя видав постійну заборону на підставі пункту цього закону, де сказано, що страйк може бути припинений на 80 днів, щоб у міжчас можна поробити старання для його мирного наладнання. Речення заборони кінчається в теперішньому випадку 2-го березня 1953 р. Правий дорадник К. І. О. у Вашингтоні, Дейвід К. Феллер, заповів, що вирішення окружного федерального суду в Вофало буде оспорюване негайно перед Апеляційним Судом ЗДА. У вирішенні про заборону страйку, суддя подав такі мотиви: „Страйк, на ділі, йде проти уряду, неможливо подумати, щоб можна дозволити на страйку у заводі, який продукує для потреб уряду предмети, що тепер необхідно коначні для оборони нашої країни і для безпеки її населення”. Організатор праці підприємства, Е. Ф. Морфі, відмовився висловити свою думку про судове вирішення, тільки пригадав, що 12 грудня підприємство не жадало припинення страйку. Цього домагався федеральний уряд і вийшов переможно. Страйк виходив із-за домагань юніі за підвищу платні на 26 центів від години, а компанія годилася на 12½ ц.

Закидають кабінетним урядовцям встравання в працю слідчого суду

Вашингтон. — Джозеф П. Кейлі, провідник слідчої федеральної судейської лави в Нью-Йорку, що прослідкує просвящення комуністів в Організацію Об'єднаних Націй, явився з іншими членами лави перед правничою підкомісією Палати Репрезентантів для складання свідчення. Вони заперили, що генеральний прокуратор Джеймс П. Мак-Уанарі і секретар стеїту Дін Амосон винали свій спротив проти публічного оголошення звіту судейської лави. У звіті стверджено факт, що американські комуністи були прийнявані до праці в секретаріаті Об'єднаних Націй і що департамент стеїту давав рекомендацію багатьом особам, зафіксованим у комуністичній базі, для zatrudнення в О. Н. Член судейської лави Джозеф Кейлі, заявив, що п'ять або шість осіб, яким закидали комунізм, коли вони були урядовцями у Вашингтоні, дістали рекомендацію від конгресменів для праці в О. Н. Кейлі заявив, що його двадцятирічні спостереження переконали його, що в Америці існує кліка, яка перепачкує комуністів до праці в різних урядових бюрах і агенціях.

Американські школи для дітей військовиків закордоном

Вашингтон. — Старшини та вищі урядові установ, що співпрацюють з військом, мають право брати з собою закордон, на місце свого перебування, свої родини. Таким чином багато американських дітей опинилися за кордоном і про їхнє виховання подбали військові чинники, утворюючи для них окремі школи, де б вони могли навчатися рідною мовою відповідно до програми американських шкіл.

Школи для дітей військовиків знаходяться усяди, де перебувають відділи ЗДА або де поміжні — при них — установи й вони розсієні по різних країнах від Гренландії до Японії. Наземна армія має 114 початкових і 24 шкіл другого ступня, літунство — 52 школи, а маринарка — 10. Щодо кількості учнів, то в школах наземної армії вчиться 20,000 дітей, в школах літунства — 10,000, і в школах маринарки — 1,271.

Посадник відмовляє свідчення

Ньюарк, Н. Дж. — Посадник одначе, за порадою свого адвоката відмовився від свідчення, що він бачив, як Джеймс Р.

міста Джерзі-Сіті, Джан В. МакКенні, явився першим раз на переслуханні стейвові комісії для виконання закону, де мав посвідчити про розгалуження піпльського злочину на прибережному фронті, вказати відмовився від свідань. Він відмовив комісії права вимагати від нього свідчення, а за те пред'явив комісії список 19 свідків, які можуть навітати відносини в корабельних доках над Гудсоном.

ОБВИНУВАЧУЮТЬ ЮНІУ В ПРИПИНЕННІ ОБОРОННОЇ ПРОГРАМИ

Вашингтон. — Сенатська комісія внутрішньої безпеки виявила на підставі слідства, що „ліві“ провідники Міжнародної юнії Шхаттарів і Ливарників, яку прогнано в 1950 р. з Конгресу Індустріальних Організацій за прокомун. напруги, робили зусилля спаралювати страйками продукцію міді, необхідну потрібної для сповнення оборонної програми під час Корейської війни. Юнія нараховує близько 100,000 членів і вона становить важливий чинник у видобуванні незалізних металів, що їх вважалося за „стратегічні“ матеріали для ведення війни. Свідок Гарві Матусов, який колись був працівником Комуністичної партії, посвідчив, що Клінтон Дженкс, представник цієї юнії в Нью Мексіко, залядав перед ним в 1950 р., що юнія плянує викликати страйків в мідний промисловості під заслоною вищих заплат, а на ділі для стримування продукції міді, потрібної для ведення Корейської війни. Дженкс, покликаний на свідка, відмовився від всякого свідчення про зустріч з Матусовим. Далішодопити виявили, що хоч юнія складається в більшості з некомуністів, то горстка комуністів, захопивши в ній владу, вела юнію по лінії московських аквізів. Матусов твердить, що він мав розмову з Дженксом на фермі у віддалі 80 миль від Лос Аламос, Н. М. Сен. Пат МекКарран, голова підкомісії, закликає членів юнії підняти революцію проти юнійного проводу і вибрати урядовців, що представляли б волю загалу членства.

КАРДИНАЛ МИРОПОМАЗУС ГЕНЕРАЛА

Ген. Джеймс Фрей, командант Другої Американської Дивізії на фронті в Кореї, клечить перед кардиналом Снелманом і переміненому на каліццю шатрі біля фронту, одержуючи від кардинала тайну миропомазання. Кардинал Снелман виїхав до Кореї, щоб провести Різдвяні свята разом з воїками на фронті.

ПОСТАЧАННЯ ЗБРОЇ ЗАКОРДОН ПОВАЖНО ПІДВИЩИЛОСЬ

Вашингтон. — Відповідний відділ державного департаменту сповістав, що, за зреленнями досі обчисленнями, постачання з ЗДА зброї війсьним у світі країнами значно зросло і в жовтні перевищило постачання попередніх місяців. Оцінюється, що в жовтні було вивезено до різних країн Європи, Азії, Військового Сходу та Латинської Америки зброї вартістю 329,000,000 доларів. Увесь вантаж зброї вивезеної в жовтні, або той що має бути вивезеної на жовтєвий обрахунок, рівняється понад 386 фрахтових тонн фрахтова тонуна — це умовний термін для паки вантажу, об'ємом в 40 кубічних футів). З цього європейські країни отримали 292 тисячі фрахтових тонн, вартістю 248 мільйонів доларів. Серед військового виважу вивезеного в жовтні, звертає увагу поважна кількість цілого устаткування радіоційного та радариного апарату, який було вивезено 4,347. Крім того, в жовтні було вивезено з війським країнам 1,551 танків і 1,517 літаків, вартістю 6,075 мільйонів доларів. З цього різного роду авт., 3,109 малокалібрової зброї та машинного вогню пістолів, 733 гармати, понад 10 мільйонів штук амуніції для легкої зброї та 132 гарматних стрілен. Морські сили чужих тертяв зміцнені 18 кораблями, а літунство — 266 літаками.

Советська повітряна сила — загроза світов

Вашингтон. — Шеф штабу повітряних сил, ген. Г. Ванденберг, у своїй свіжій статті заявив, що Совети за останніх п'ять років випродукували уперто більше літаків, ніж ЗДА. З огляду на такий стан советських зброєнь, найменша затримка зброєнь ЗДА, за думкою генерала, буде катастрофальна, «бо вже сьогодні росіяни дорівняли нашій потужності, якщо її не перевищили». У зв'язку з тим, що совети мають атомову бомбу, світ, як твердить автор статті, увійшов в добу великого напруження або в наївяйній кризі. Зокрема ген. Ванденберг шкочує за стратим часом в продукції літаків між кінцем другої світової війни й початком Корейської — що добу автор називає „святкуваннями“. Генерал закликає до посилення виробництва літаків і всестороннього посилення повітряної могутності країни.

Чіянґ надіється дістати право почати наступ проти китайських комуністів

Вашингтон.— Людвел Дені, кореспондент газетного синдикату Скріпс-Гавард, довідується з певних джерел, що Чінг Кай-ші, що командує китайськими націоналістичними силами, матиме остаточно нагоду підняти наново боротьбу проти китайських комуністів. До демократична більшість Конгресу була проти використання армії китайських націоналістів з острова Формози для боротьби у війні. Останніми часами ця опозиція слабше завдяки сен. Спаркманові з Алабами, який змінив свою думку як член комісії закордонних справ після поїздки на Дальій Схід. Головні труднощі у висилці принаймні однієї націоналістичної дивізії до Кореї лежали в опозиції Великої Британії проти такого плану тому, що ця країна визнавала комуністичний режим і противилася в Об'єднаних Націях вживанню націоналістичної армії проти комуністичного. През. Труман і сенатор Крейті Дін Ачесон були схильні рахуватися з опозицією Англії, як американської союзниці. Крім того війни відбулися розширення Корейської війни на світову війну.

Уряд продає фабричне устаткування, обіцяє
колись Чехії

Вашингтон. — Уряд намагається продати устаткування фабрики, закупленої колись чеським демократичним урядом і переконати комуністів, що це устаткування не буде вжито як окуп для визволення американського журналіста Вільяма Отіса, що тепер відсиджує у Празі кару «п'ятирічної торгів за уявне шпигування в користь ЗДА. Чехословацький уряд заплатив Америці за фабричний виряд тому «п'ять років \$17,000,000, однак, коли там перебрав владу комуністичний режим, уряд ЗДА відмовився видати фабрику Чехії. Комуністичний уряд зажадав від Америки переселити фабрику в Чехословаччину, але Отіс на волю. Америка відмовилася від такої заміни, однак передержувала устаткування в своїх магазинах у Нью-Йорку. Пенсіонерші й Отіс, домагаючися одночасно звільнення Отіса. Тепер урядовці вирішили, що єдиний спосіб, щоб переконати комуністів, що не досягнуть своєї цілі — це продати фабрику. Однак виявляється, що це не легко. Коли почався оборонна мобілізація, були купці на фабрику. Тепер розвиток продукції пішов-так далеко, що фабрика втратила на значення

**КОЛЯДА НА ДОПОМОГУ ЗАЛИШЕНЦЯМ
ВІДТЯЖИТЬ НАРОДНИЙ ФОНД**

Нью-Йорк. — Успішна акція нещодавно вже різдвяно-святкової коляди на допомогу скитаються-залишеним в Європі серйозно відтяжила б Народний Фонд і тим самим експлуата б тех політичну та іншу акції, які ведуть американські українці в користь української вільної справи. Ці та інші проблеми, зв'язані з акцією коляди, викладено на окремій конференції представників ЗУАДКомітету і УАДКомітету з представниками громадянства і прес майнула суботи. Д-р В. Галач, виконавчий директор ЗУАДКомітету, в своєму вступному слові з'ясував коротко теперішні допомогові проблеми, що набрали нового аспекту у зв'язку з координацією розподілу допомоги в Європі. Як відомо, всі допомогові і харитативні інститути українських скитаються в Німеччині і Австрії порозумілись, щоб всю допомогову акцію скоординувати при ЗУАДКомітеті та спільно створили окрему Комісію, яка додатково, щоб вся ця допомога була розподілена справедливо. В тій жінці кожний із залишених і дав спеціальну вказку, на якій точно реструтуватиметься приділений йому допомого, що уможливило відповідну контролю та справедливості. Інтересно, що цю нову "карткову систему" ЗУАДКомітет у розподілі допомоги привітали та почали вводити теж інші допомогові агенції. Д-р Галач твердив, що допомогові потреби ЗУАДКомітету для залишених в Європі вносять тепер приблизно 80,000 доларів річних від українського громадянства, крім тих фондів, що їх дає ЗУАДКомітет з інших джерел. В останньому часі вилано на допомого залишеним 40,000 фунтів харчів, що вистачить приблизно на два місяці. Тенерішня акція коляди повинна дати стільки фондів, щоб за безпечити ту допомого, що майбутнє. Акцією коляди ведеться в порозумінні з УАДКомітетом, з тим, що доставш відповідні фонди з тої акції ЗУАДКомітет вже не користуватиметься з самого Народного Фонду. Акцією коляди ведеться в той спосіб, що обидва Комітети, ЗУАДКомітет УАДКомітет порозумілись до своїх філій та поодиноких організацій відповідні листи, які збиратимуться коляду. Ці листи повинні бути переслані через УАДКомітет, який опісля всі ці фонди переддасть ЗУАДКомітетові. Принадля збірки і пожертви на допомогові цілі, які і членські внесуть та зворотні заборгованості належить пересилати безпосередньо до ЗУАДКомітету. Згідно з дотеперішньою практикою обидва Комітети надіють, що акція коляди повинна принести на цілі скоординованої коло ЗУАДКомітету допомоги для залишених ціл коло 40,000 доларів, що становило б приблизно половину потрібного на ті цілі бюджету ЗУАДКомітету. Другу половину бюджету мала б дати акція великоцилої писанки та привагидної збірки і пожертви. Тим самим, допомоговий бюджет був би покритий цими ж сезонними акціями, а Народний Фонд міг би бути використаний на інші народні цілі. Обидва Комітети звертаються з гарячим закликом до громадянства, для якнайбільш успішного переведення акції коляди. Зокрема звертається до нашої молоді, щоб вона організувала групи коляди, а до громадянства, щоб воно не піддало коляди пожертви на таку благородну ціль, як допомого найбільш потребуєчому.

Ньюйоркський відділ ЗУАДК-у відновляє цілоденну працю

Нью Йорк. — На організаційних нарадах, скликаних ньюйоркським відділом Злученого Українсько-Американського Комітету в суботу, після доповіді виконного директора Д-ра В. Галана і адво. М. Родіка, основно передискутовано усі поточні проблеми комітету. Після того одностайно вирішено, щоб ньюйоркський відділ З'АДКомітету відновлює свою цілоденну працю. У понеділок відбулися наради уряду ньюйоркського відділу, де розглянено справу не тільки з точки місцевих потреб але й загальних потреб громадянства, і вирішено від'їздити 2 січня тримати відпочинене бюро З'АДК-у при 11 Іст 7 вулиці від години 10 перед полуднем до год. 8 вечорі, щоб дати спроможність громадянам затрудиним при цею чи в день чи в ночі подати догдувати справу зв'язані з іміграцією. Крім того бюро помагатиме при висиланні північних рапортів діпнів рапортів про місця перебування усіх чужинців на підставі закону МекКарана. В бюро можна теж складати членські вклади, приносити одяг для залишенців і складати дарунки і Різдвяну кофиду для З'АДК. В іміграційних справах запропонував свої услуги адв. М. Родік, який урядуватиме в бюро кожного віткрка в год. 5—8 вечорі.

„Правда” про „капіталістичну неволю”

Москва. — Під заголовком: «В кайданках капіталістичної неволі» — московська «Правда» надрукувала вчора на цілу першу сторінку характеристику положення в 3'єднини Державах Америки та в інших демократичних країнах. Газета твердить, що в тому часі, як в Совєтському Союзі „процвітає мир і добробут“, як народи Совєтського Союзу та „народних демократій“ са самі „панами своєї во-лі“ та живуть без страху пр-завтрішній день, в „капіталістичному світі та в імперіалістичному таборі“ — згідно „Правдою“ народи „терплять голод, безправ'я, неволю, величезні податки, живуть під постійним терором нової війни та постійних атак на колоніальні і залежні народи.“ Американська преса коментує ці брехні тільки одним запитом: „Хто неволі?“

Східна Німеччина касує уряд пропаганди Гергарта Айслера

Берлін. — Уряд Східної Німеччини подав до відома, що кається уряд пропаганди, на чолі якого стояв Гергарт Айслер, який утік із ЗДА на польському кораблі „Батори”. Він був засуджений на рік тюрем та 1,000 доларів грошової кари за те, що не хотів визнавати перед Парламентарною Комісією. На стави́нці голови уряду пропаганди Айслер стояв від початку свого приїзду до Німеччини. Що буде тепер із Айслером — не знати. Західні німецькі преса вже давніше повідомляла, що його заарештовано, але ця вістка не справдилася. Уряд Айслера атакувала совєтська німецька преса, але не називала по імені його голови. Ця преса атакувала також Айслерового брата Ганса, композитора і автора східно німецького гімну. Ганса атакують за його особисту поведінку, яка викликує „оправданий гнів” із скасуванням уряду пропаганди стратити працю це третій німецький комуніст — Альберт Норден, що під час останньої війни працював у ЗДА. Ганс Айслер також повернувся до Німеччини з Нью-Йорку.

ЗАПОВІДАЮТЬ ОБ'ЄД- НАННЯ ЄВРОПИ В НОВОМУ РОШІ

Зони, Німеччина. — Європейські країни та їх державні мужи вступають в новий — 1953-тій рік із скріпленими надіями, що в тому році пощастить оформити не тільки господарське і оборонне, але й політичне об'єднання Європи, основи під яке покладено вже в цьому та попередніх роках. Ці надії висловлює західно-німецький канцлер д-р Конрад Аденауер, заповідаючи не тільки ратифікацію договору про європейське оборонну співноту, який має зв'язати Німеччину з країнами Атлантийського Пакту, — але й оформлення нових договорів, що перетворюють Європу в одну справжню сім'ю народів. Аденауер вважає, що приспішена розв'язка „європейської проблеми" буде теж найкращою прислугою для Німеччини. Свою заяву склав Аденауер в пресовому інтерв'ю і його думку піддержали інші державні мужи. Першим конкретним і основним кроком для об'єднання Європи буде ратифікація договору про європейське оборонну співноту, яка мала б наступити вже в січні 1953 р. Аденауер вважає, що „мир на землі рівняється 12 німецьким дивізіям в європейській армії". Характеризуючи відродження Німеччини після катастрофи по програній війні, Аденауер закликав німців, щоб здобути знову становище і репутацію в світі вони виправдали скріпленим власних демократичних інституцій та дальшою готовістю чесної міжнародної співпраці.

Греція і Югославія підвищують свої дипломатичні представництва

Атени. — Грецький міністер закордонних справ вчора офіційно повідомив, що грецьке посольство в Югославії і югославське в Греції будуть підвищені до ранги амбасад. Рівночасно грецький прем'єр потвердив „тісну співпрацю" між Югославією і Грецією, — висловлюючи рівночасно надію, що в тій співпраці візьме участь теж Італія. В дипломатичних колах вважають, що ці повідомлення підтверджують вже попередні заяви про оформлення договору про спільну оборону між Югославією, Грецією і Туреччиною, який зв'яже ці три країни в справжню балканську оборону антанту. З Риму повідомляють, що вже в січні Італійський прем'єр де Гаспері вибирається з офіційними відвідинами до Греції, де зузитися кілька днів.

Американська фльота відвідує еспанські порти

Мадрид. — Вже в січні 1938 року 36 кораблів американської Шостої Флотії, із залогою понад 20,000 офіцерів і моряків, відвідає еспанські порти. Ці відвідини, що відбудуться під командою адмірала Касседі, будуть вже другими з черги впродовж двох років. Повідомлення про ці відвідини проголошено власне під час сильної кампанії еспанської преси в користь найтіснішої оборонної співпраці з Америкою, при чому

Перший атомовий шпигун на волі

Лондон. — Британські власті звільнили та випустили з ув'язнення на волю першого засудженого атомового шпигуна, британського вченого — д-ра Алеа Нунна Мея, який свого часу видав Совстам таємниці атомової бомби. Звільнення того шпигуна з в'язниці відбулося у великій таємниці, а радше сам уряд порибав всі можливі заходи, щоб допомогти звільненому вийти незаметно та скритись перед пресою і публікою. Факт його звільнення був відомий вже наперед і під воротами в'язниці очікували на нього кореспонденти, але в'язничні власті влаштували маскараду та винутили для кореспондентів іншого перебраного чоловіка, а самого шпигуна виявили непомітно. Мей був засуджений на 10 років ув'язнення, але його звільнено після відбуття шістьох років, — скорочуючи йому кару за добру повед. нку.

Архієпископ Бомбаю Граціяс — перший кардинал в Індії

Рим. — Із Ватикану повідомляють, що Папа Пій XII на місце померлого кардинала Венеції Карла Агостіні іменував кардиналом архієпископа Бомбаю Валеріяна Граціаса. Це буде перший кардинал в Індії в історії Католицької Церкви. Це нове іменування пересунуло відношення між кардиналами-італійцями та неіталійцями. Італійський кардинал буде в новій Колегії Кардиналів 26, а неіталійських 44.

ШУМАНІВ ПЛЯН ПЕРЕШКО- ДЖАЄ БІДО ФОРМУВАТИ НОВИЙ УРЯД

Париж. — Майбутня закордонна політика Франції перешкоджає послови Бідо формувати новий уряд. Бідо хоче покликати на міністра закордонних справ Роберта Шумана, відомого автора плану, що мав втягнути Німеччину до оборонної системи проти совєтської агресії. Але проти Шумана виступають не тільки інші партії, а також і його власна партія Народних республіканців, яка розтіла б деяких амін у Плісії Шумана, щоб забезпечитися перед загрозою німецького мілітаризму. Проти нього виступають також Де Голієт, вірні своєму провідникові, ті, які до тепер підтримували прем'єра Піне. Бідо заявив, що треба б „втягнути той Шуманів план із холодильні", щоб він міг діяти, бо попередній уряд не дотримав обіцянки та не виніс із розглад парламенту цього плану, що мало статися ще в вересні ц. р. Бідо має також труднощі з бюджетом, бо він пропонує 100,000,000,000 франків (\$290,000,000) на цивільну і військову оборону, а проти той суми виступають інші партії.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

largest newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:

One year \$10.00
Six months \$5.25
Three months \$2.75

В Джерсі Ситі і закордоном:

One year \$12.00
Six months \$6.50
Three months \$3.50

Число з понеділка (з англійською частинкою):

One year \$3.00
Six months \$2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Каригідна безвідповідальність

Понад рік тому писала "Свобода" про діяльність так званого бюро розумків переміщення осіб у м. Арользені. Справа усієї української еміграції — писала тоді газета — "зберегти цінні матеріали". Зазначалося потребу перевести їх десь далі на Захід, як теж більш уважного добору співпрацівників цієї установи.

Проте події останніх днів примушують нас знову звернутися до українського громадянства та апелювати негайно жити будь-яких рішучих заходів не лише щодо охорони матеріалів, а і до припинення тієї безвідповідальності, що квітне в цій установі та може завдати чимало шкоди.

Справа в тому, що саме бюро розташоване на російському кордоні. При невеликій віддалі від такого, при службовцях німцях, що систематично підорюють до східного звоні, довідки про місце перебування, як загальною і про те, що той чи інший ДП живе, дуже легко можуть дістатися до СРСР та народити чимало лиха тим родичам, що це полішилися в російському "раю". До останнього часу установка перебувала в касарнях. Була надія, що вона буде перенесена десь на Захід.

На жаль так не сталося. В самому Арользені ж такі знову побудовано спеціальний будинок для бюро розумків, на який витратено мільйон німецьких марок, за які дуже мало було б спровести всю установку навіть за океан. З цього приводу влаштовано спеціальні вечір, на якому виголошено гарні промови про жертви фашизму, потерпілих ДП тощо. Та не встигли ще замовити ці промови, як почалося бездіяльне і бурхливе звільнення з праці тих самих жертв червоної та буржуазної диктатури. Почалися теж знову підозріли руху, які вимагають негайного перенесення установи з кордонів совєтської зони.

Так наприкінці 23-го останнього місяця охороняють українців помітив підозрілий рух в генеральній картотечі. Вийшовши туди він побачив німця Вальда, який вибирав матеріали з генеральної ДП картотечі тієї самої, що має адреси ДП в Європі та за кордоном. Це було в 11 год. вночі. Після розслідування СІС встановлено, що цей Вальд кол. кап. концентраційного табору. Ного звільнено, але чи з гарантією, що такі випадки не повторюватимуться? Аж нещодавно за тою самою "працею" зловлено іншого німця Фрізе, якого перед тим звільнено з праці за комуністичні переконання!

Отже підозрілі випадки продовжуються. І то з законотворчостю в місті на кордонах совєтської зони, в місті, де населення складається переважно з кол. високих достойників гітлерівського часу, в місті, з якого лише за останній місяць двох осіб засуджено за злочини проти людяності. Тому і незрозуміло, чому

що українці весь час дбайливо охороняють матеріали від ворожих підступів. Ясно, що то робиться спеціально для того, аби полегшити совєтським агентам доступ до матеріалів.

Не тайна, що понад рік на посаді директора трейсінгу перебувала особа, яка вважалася усіх ДП злочинцем, яких треба, мовляв, репатріювати до СРСР, яка лютувала пропонуєвала негайно звільняти всіх ДП тільки тому, що вони не є німіц і не дістяться в установі, яку утримується на кошті для ДП та для їхньої безпеки.

Характерно, що українців звільнено, а досі знайшлися ще місця для 200 німців, які мають свої власні джерела доходу і праці. Ще дивніше, що такі події відбуваються під авторитетною фірмою американського високого комісаріату, представника якого, п. Ельбо, вважав все це цілком нормальним явищем.

Треба, щоб наші організації, насамперед ЗУАДК та ЦІУБЕ перевірили до антиукраїнську політику в трейсінгу, як і те, чому і досі та установка перебуває на кордоні, та чому в першу чергу звільняється з праці саме антикомуністичні.

В. Вальченко

М. В. Дольницький

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ СОЮЗНИКАМИ

Сталін і промовці на недавньому Конгресі Комуністичної партії висловили в своїх промовах переконання, що комунізм не має потреби вести нагострої війни проти західних союзників з метою їхнього знищення, бо вони самі пересваряться між собою і самі себе знищать. Усе, що комунізм має робити, це організувати пролетаріат усього світу, вести сильну пропаганду та жити на хлянді, коли прийде до відкритого конфлікту між Америкою і однією і Англією та Францією з другої сторони, в наслідок чого прийде до повного заломання коаліції західних великодержав і розвалу цілої системи їхньої об'єднаної політики, що має на меті організацію військової сили для відбиття совєтського нападу.

Сподіванки та пророчтва комуністичних ватажків і міжнародного комунізму, ледве чи коли здійсняться, але заперечування непорозуміння між західними союзниками таке ж незгідне з правдою, як сподівання на їхнє поважне посварення.

Між Англією, Францією та Америкою існують різниці в поглядах на різні міжнародні проблеми, з тих огорожень, тертя і зазвисті. Англія і Франція, що всю свою силу і могутність побудували на колоніалізмі, прикладаються до розвалу своїх колоніальних імперій і здають одну позицію за другою. Америка, що неохоче дивиться на послаблення позиції цих двох великодержав, не може цього

процесу спинити. До того традиція американської політики наказує сприяти самостійним рухам.

Упадок уряду Піне у Франції спричинений був не тільки труднощами внутрішнього характеру і труднощами в французькій імперії. У великій мірі протиамериканські настрої були причиною його упадку. Вже від довшого часу уряд Піне, один із найбільш стабільних урядів Франції новітнього часу, був під безпечним обстрілом французької прихильної опінії. Вей його докоряли, що офіційна французька політика довела до цього, що Франція стала другорядною державою, залежною від наказів і побажань Америки. В задивленні на американські бажання, Франція почала нехтувати власними інтересами, а приймаючи допомогу з-за моря, попала в прикрі залежності від Вашингтона.

Становище американського уряду щодо незвичайно вразливих у французькому житті справ Тунісу, Марокка, Індокитаю, Німеччини, викликають у французів не тільки огорчення, але й люті. Спроби Піне, рішучими домаганнями та погрозами у відношенні до Америки, щоб змінила в деяких справах свою політику, в деяких її змодифікувала і врешті, в більшості випадків, точно її окреслила, не врятували уряду і його прем'єра. В наслідок, НАТО і ідея об'єднаної Європи зазнали затримки щодо повної реалізації плянів, зв'язаних з цими проблемами. Ідея

Я вирвався з лап...

Дружеско — з дуже незвичайними правопосвідченнями змінив я десь до кінця п. С. С. — ані. Оригінал листа з адресою і прізвищем автора передали Комісії Мартинології при УСК. — Фед.

Часто слухаю розмови і читаю писання росіян про те, що вони нас зовсім не криждали, а що тільки ласкали та робили щасливими. А я пригадую собі долю моєї рідні і не бачу тих ласк російського народу.

Мій прадід загинув як каторжанин на 37 тунелі біля Байкалу в Сибіру, куди його заслали за те, що знайшли український молитовник козацької доби. Про це мені оповідали мої батьки ще маленькому. Щоправда, білі, ще царські, росіяни взяли з нашої родини лише одну людину, щоб її замучили, але червоні зовсім винищили нашу родину. У 1930 році, при запровадженні колективізації з моєї родини тринадцять осіб вивезено з рідної України. Родина попала в Архангельськ на лісозаготівлю та на сплав лісу. З усієї родини вирвалося лише 2 особи, а решта загинула голодною і холодною смертю.

Начальником засланців був там росіянин Орлов, а його помічник звався Родінов. Від них мої рідні не чули інших слів, як: "Халхи, ізменські родини, кулаки". При п'ятидесятистипневому морозі вигнали засланців, які не мали нічого крім подертого літнього вбрання, на тяжкі лісові роботи. Кожна колона складалася із ста або півсотні людей, але увечері поверталось часом з колони п'ять-десять осіб, а решта залишалася в цій проклятій сибірській країні.

— Діє, нічого, — говорили російські вартіві, — вони будуть мати що їсти, бо вони дуже голодні, а халхи вистять".

І чі думав я тоді, під владою росіян, що колись буду мати таке щасливе і спокійне життя, яке я маю тепер. А

мусіли відступати, залишається порожнеча, відчине поле для комунізму. Франція і Англія мусять зрозуміти, що всі націоналістичні рухи в їх послідовності, послаблення Європи після 2-ї світової війни, наступ комунізму та невідрадіні відносини в цілому світі — не спричинені Америкою.

Та які б не були непорозуміння між Америкою і її союзниками, на одне треба пам'ятати: це непорозуміння — в сім'ї. Вони можуть викликувати огорчення, злобу критики і багато шкоди, але до роз'яснення не доведуть. Цього Сталін і міжнародний комунізм не розуміють, або вдаються, що не розуміють. Демократія цим і сильна, що різниця в поглядах вона поладжує шляхом дискусій, переговорів та компромісів. Згодом увесь цей дим непорозуміння розплнеться. Зате непорозуміння в країнах з комуністичними режимами залишають по собі завжди шибениці, гори трупів і фізичне та моральне знищення цілих народів.

Отак довелось мені поїсти московського кашетного хліба. На тому хлібі і стратив своє здоров'я. Все воно лишилось по сопках та тайгах сибірських. Як їд тим усім тепер розумую, то мені здається, що найліпший звір так би мене не вимучив, як вимучили росіяни і тому я так відчайдушний американському народові і американським українцям, що вони допомогли мені не погастіти знову в їх жорстокі лапи, найжорстокіші в світі.

С. С.—ан

ДОБРА ВІСТКА

Українці в Канаді кінчають старий рік змаганням до кращого об'єднання своїх сил та поширення і посилення доперешньої праці для свого власного добра та допомоги невільним змаганням українського народу.

З українських часописів, що появляються в Канаді, довідуюсь, що відбулася Українська Громадська Передконговева нарада, скликана Комітетом Українців Канади (КУК), яка започаткувала підготовку до Четвертого Конгресу, який мав би відбутись в наступному році. Це перший раз за 20 років свого існування скликав КУК такі наради, які "Український Голос" називав "форумом публічної опінії і місця на різні проблеми нашого життя, зокрема в світі великих змін, що зайшли від того часу, коли КУК почав свою працю, як координаційний і репрезентативний центр українських канадійців". Знов "Новий Шлях" пише так:

На попередній нараді були такі найголовніші питання: чи українці в Канаді мають існувати як одна з етнічних груп канадійського суспільства? Коли так, то чи дали потрібну Комітеті Українців Канади як репрезентативного і координаційного центру канадійських українців? Коли КУК дали потрібний, то що треба зробити, щоб він у всіх обставинах стояв на висоті своїх завдань і справи канадійських українців завжди завчасно, вміло і правильно координував та репрезентував?"

Вже з цього бачимо, що учасники наради мали дати відповідь на важливі проблеми, які торкують не тільки канадійських українців, але також і нас, американських українців, бож ми з ними, як нашими найближчими сусідами і рідними, в дуже близькому зв'язку. Той зв'язок (як теж зв'язок ЗДА і Канади) буде з ходом далішніх подій цілком природно зацікавить вже тому, що матиме весь час до діла з тим самим ворогом та шораз більшою його агресивністю. В змаганні вільного світу з Кремлем українська справа повинна б уже нині підірвати велику ролю, але розуміння цього нема ще ні в ЗДА, ні в Канаді в тих місцях, які керують світовою політкою. Ціло зміняти це швидко для ЗДА і Канади становить відповідальнісі кмі, треба великих зусиль з нашого боку і з боку тих визначних осіб неукраїнського походження, які мають справжнє знання відносин на Сході Європи і не глядять на них через окуляри російської пропаганди, білої й червоної. Для цієї велетенської праці треба нам в першу чергу інтелекту тут роднених та старих і нових іммігрантів. Тому добре сталося, що наради канадійських українців відчинили двері вступу до Комітету Українців Канади новоприбулим зорганізованим іммігрантам. "Більша репрезентативність, себто приналежність більше українських організацій до КУК" — пише "Новий Шлях" — "може причинитися до успішної координації діяльності складових організацій КУК у кожній ділянці життя канадійських українців".

Іншими словами, Комітет Українців Канади задумав поступити тепер так, як поступив Український Конгресовий Комітет, приступаючи до підготовки останнього Конгресу Американських Українців.

В згаданому часописі читаємо ще так: "Застановляючись над методами соліднішої допомоги канадійським українцям українській визвольній справі — почерез канадійські урядові чинники і українську політичну еміграцію в Європі — нарада підкреслила необхідність єдиного українського політичного центру в Європі. На цій пункті не було розходження між сторонами Української Національної Ради і прихильниками Української Головної Визвольної Ради. Висновок був: ради єдиного центру і координації політичної дії, об'єднання повинні з'єднатися як Українська Національна Рада і включити ще інші емігрантські політичні організації".

Часопис переконаний, що наради дають надію, "що всі головні внутрішні труднощі, які стоять тепер перед канадійськими українцями та перед українською політичною еміграцією в Європі, при добрій волі можна легко усунути".

Надія Хмаря

В хвилях життя

(6)

(Закінчення з понеділкового числа "Вікні")

Таня спалахнула і не відповіла нічого.

Було вже досить пізно, коли Всеволод відходив додому. Він був майже певний, що Таня неодружена, бо інакше її чоловік був би вже дома, або прийняв би згадані б в розмові про нього... Одне йому довелось почути про те, коли він вже пропався і Таня батько запитав його, куди він збирається виїжджати.

— Мої батьки вже в Америці, — сказав Всеволод. — І я незадовго поїду туди. А ви?

— Куди ж, крім Франції? — відповів батько. — Зять французьке завезе нас на свою батьківщину.

Таня здалось, що очі Всеволода з докором спиналися на ній. — Чому вона не сказала відразу? Справді, чому? Вона сама не знала, чому. Може тому, що вони були так мало знайомі, і він не запитав її, чи вона одружена...

Легка тінь пробігла по лицю батька, коли він помітив, що Всеволода неспроста вразили його слова, і що останній запитливо, з докором дивився на Таню.

— Ви ж, напевно, знаєте, що Тані чоловік француз... — почав батько.

— Ні, я не мала нагоди сказати про це панові Нагірному, — швидко промовила Таня.

Наступила хвилина неприємної мовчанки, з якої їх вивірив Дмитрик.

— А коли пан Всеволод це прийде до нас? — запитав французьке завезе нас на свою батьківщину.

Коли? Він не знав чи не краще тікати якнайдалі, дізнавшись, що Таня одружена. Але відчув, що не приїти більше тепер буде не гарно, та й чи міг він не приїти?

Кодись зайду, — відповів він.

Одне на те "колись" не довелось довго чекати. На другий день це не встигло зазвечоріти, як він вже стояв на порозі їхніх дверей... Відчув, що доля хотіла цього, щоб він зустрів її одруженою, і не міг протиставитись своїй долі. Те саме було з Танею. Спочатку вона пробувала не приїжджати до Вангену частіше, однак бажання прийняти побачити Всеволода переважало, і вона спіщила на зустріч з ним... Тані було соромно дивитись в щирі люблячі очі Жана і думати про Всеволода. Вона не знала, що з нею діється, не знала, що її чекав в майбутньому. Йшла сліпо назустріч своїй долі... Відчувала лише, що кохас перший і останній раз. Не раз хотіла сказати Жанові правду, однак, як тільки приїжджала до Ліндау, а Жан з китицею квітів і лагідним усміхом на устах зустрічав її відчувала, що не могла бути щирою, бо та щирість болюче вразила б його...

А час летів, летів невпинно і не приносив змін. Жан все ще перебував в Ліндау, а Таня все частіше приїжджала до Вангену, щоб побачити від

батька зустрітися зі своїм коханим. Здавалось якесь не вблаганна сила тягнула її в безодню. Вона розуміла, що робить зле, і не мала сили боротися.

— Таню, кохана! Що ж буде з нами наші? — не раз питав Всеволод, старанно шукаючи певної відповіді в її очах. Але Таня не знала, що відповідати на це питання.

— Я не можу сказати Жанові, коли я зустрічаю його. Він так любить мене, і він такий добрий! — говорила вона.

— Але ж якщо він добрий, то він ще краще зрозуміє тебе, Таню, — переконував її Всеволод.

Це був тихий осінній вечір, коли вони знову, як завжди, зустрілись в Вангені. Впродовж цілого вечора Всеволод благав Таню сказати Жанові про їхнє кохання, або дозволити йому, Всеволодові, зробити це.

Таня тільки вдвигалася в так близьке, дороге обличчя юнака; розуміла, що від її згоди тепер залежить все її щастя, бо він незадовго мав від'їхати до Америки. Однак як важко було дати ту згоду! Це була довга тяжка боротьба...

І, нарешті, коли чорні очі, повні любові до неї, бачили зустріли її погляд, Таня з відчаєм подумала, що вона може навіть втратити його, і в її очах з'явилася рішучість. Аж де було також її щастя, і вона мала право боротися за нього.

— Добре, я скажу йому... Всеволод ніжно притиснув маленьку ручку до своїх уст, а в його очах Таня побачила той вогник щастя, за який вони так довго боролися обидвоє. Тані було прикро журити батька, і вона вирішила не казати йому, доки не буде вільна. Однак вона помиралася, що батько не бачив боротьби в її молодій душі, не бачив, що те, чого він найбільше боявся, здійснилося... Але він також розумів, що дочка була невинна і не докоряв її.

І все ж його журливий погляд кинувся в очі Тані, коли вона ввійшла в кімнату, погляд, що викликав у неї бажання сховати голівку на грудях батька і плакати, шукаючи в нього заспокоєння. Так, як робила завжди, коли була ще маленькою... Однак заспокоєння себе значило зовсім забути батька, і во-

на мовчала...

Вранці потяг віз її до Ліндау. Таня їхала заспокоєна, рішуча, певна, що Жан зрозуміє і пробачить їй...

Ні! Сьогодні вона напевно скаже Жанові, адже вона обіцяла...

Жан не прийшов, як завжди, на станцію, і це здивувало її. А коли вона підійшла до помешкання, стурбована господариня вибігла їй назустріч. Вона, задихаючись, подала розповідати про нещастя, що трапилось з Жаном. Таня зрозуміла з її довгого пояснення лише те, що була катастрофа з авто, що Жан був без пам'яті і тепер лежав в лікарні...

Вузькі, порожні коридори непривітним холодом вийняли на Таню. Високий, в довгому білому вбранні, лікар запропонував її до себе. Він сказав, що вона зараз побачить Жана, однак мусить бути приготуваною на те, що чекає його... Він буде жити, але не має надії на те, щоб ходив...

Потім Таня побачила Жана. Він лежав блідий, з широкими розкритими очима, а при вкритті Тані жалюва усмішка застигла на його устах. Таня намагалася усміхнутися, ледве стримуючи печучі сльози. Жан посприх і сісти біля нього і сказав:

— Таню, моя любля. Ти знаєш, як я люблю тебе... Але я знаю, що я каліка... я не маю права псувати тобі життя. Ти ще така молода і напевно зустрінеш когось, кого полюбíš... Скоро мене відвезуть до Франції, а ти вільна робити, що хочеш...

Глухі ридання вирвалися з грудей Тані. Кризь сльози перед нею з'явився сумні очі Жана, і вона мимоволі уловила його таким, яким зустріла його вперше, енергійним, жвавим, веселим. Живі пригадки, як він виривав її з рук червонок, а вона довірливо притулилася до нього і, який щасливий він був тоді... Тепер вона любила Всеволода, й не треба навіть говорити Жанові про це, він і так звільняв її все ж з темних сумних очей Таня читала, що він наче чесно не хотів стояти на дорозі її молодого життя. Ні! Ні! Тепер вона не могла лишити його! Вона поїде з ним до Франції і буде розрадою його зруйнованого життя. Він потребував її так, як вона колись потребувала його... Вона

на не зміла тепер думати про особисте щастя.

І, схилившись, Таня міцно поцілувала холодні уста Жана. Вона лишилася біля нього цілий день, а коли вечір заглянув в вікно кімнати, і Таня помітила, що Жан заснув, вона тремтючою рукою почала писати лист. В кімнаті щораз темнішало. Надворі почалася буря, і вітер рвучко відкривав вікно. А Таня сиділа, мов зачарована, і здавалось їй, що вона чула голос Всеволода. Відчувала дотик його рук, палкий цілунок на своїх устах... Жан'яко застогнав у сні, здригнувшись ніби від холоду, і Таня легенько відкрила вікно. Потім заглянула в обличчя Жана. Якійсь дитячий, жалісний вираз відбивався на ньому... І, швидко утираючи настільки сльози, Таня сіла дописати Всеволодові останнє: прощай...

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

Голоси Читачів

ДО СПОГАДІВ ВОЛОДИ-
МИРА ДОРОШЕНКА

В ч. 109/1952 "Свобода" ви-
друкувала статтю Вол. Доро-
шенка п. з. "Мой воякини з
проф. Д. Дорошенком (Спо-
гад у 1-ші роковини смерті й
70-ліття народин)", яка почи-
нається таким уступом:

"Книжкою Наріжнього е-
квідисти користувалися при
допитах українців у Чехії.
Вона стала настільною книж-
кою для їхніх слідчих. Коли
в Празі більшовицькі арешту-
вали відомого українського
Знайді Мирну, то слідчий
при допиті її казав: "Не бреш-
ть, ми маємо "Українську
Еміграцію" Наріжнього".

Для тих, хто ту статтю В.
Дорошенка читав, або пізні-
ше буде користуватися нею,
подаю наступне:

1. Знайді Мірна ніколи в
Празі більшовицькими арешту-
вана не була. З приходом со-
ветського війська до Праги в
1945 р. більшовицькі слідчі
допитували З. Мірну, як і ці-
лий ряд інших українських
ділчів, але при тих допитах
ніхто З. Мірній не казав "Не
брешть, ми маємо "Українсь-
ку Еміграцію" Наріжнього".
Про це знав з'ясував самі З.
Мірної, яка не один раз до-
кладно розповідала про ті
допити й про все з ними зв'я-
зане.

2. Сам Вол. Дорошенко на
допитах у сов. елічних в Чехії
не був, тому й не міг бачити
їхніх "настільних книжок".
Про це знав від самого Вол.
Дорошенка, з яким в літі
1945 р., аж до його виїзду з
Праги на захід, я був в кон-
такті й обмінювався самими
детальними відомостями й
чутками про допити україн-
ців. Вол. Дорошенко ніколи
не говорив мені про "Україн-
ську Еміграцію" того, що че-
рез сім літ, без зазначення
джерела, надрукував у своїх
спогадах в "Свободі".

3. Проф. Дмитро Дорошен-
ко, якого Вол. Дорошенко на-
зивав своїм покійним при-
ятелем, дуже любив мемуар-
ну літературу, але цінив ли-
ше такі спогади, що подають
правду, відомості про дійс-
ні, а не знайомих проф. Дм. До-
рошенка, Австрія.

СЯГАЙМО ГЛИБШЕ!

"Починаючи від Книжкої
Доби, шановний прелегент
представив могутність Укра-
їнської Держави, її занепад,
поволення і безперервну
боротьбу та змаг українсько-
го народу за визволення, до-
казуючи, що Листопадовий
Зрив не нерозривне звено в
ланці безперервної бороть-
би українського народу за не-
залежність, яка продовжу-
ється по сьогодні героїчними
борцями УПА і буде продов-
жуватися аж до здобуття У-
країнської Самостійної Собо-
рної Держави". Це дослівна
цитата з одного допису про
"глибокий зміст" реферат
на Листопадовому Святі в
одній з наших громад. Він,
можна б сказати, становить
стандарт для характеристики

всіх наших доповідей і рефе-
ратів та "святоточних промов"
на всіх наших імпрезах. Від
Книжкої Доби починаються й
на УПА кінчаються рефера-
ти і промови на всі теми:
Листопадовий Зрив, Со-
борність, Герої, Шевченка,
Франка і на кожну іншу на-
догду. Що можна в такому ре-
фераті чи промові сказати —
легко собі уявити: абсолютно
нічого! Як же можна в од-
ній доповіді змістити історію
України? Що можна в такій
довідці сказати, крім низки
вічно повторюваних фраз?
Що можна такою доповіддю
досягнути, крім того, щоб за-
ставити публіку лопити собі
голову скільки то ще карток
такої "глибоко обдуманної"
довідки залишається в руках
доповідача після кожної про-
читаної картки?

З публіки вже не раз були
наривання на такі "глибоко
обдумані" доповіді, але ви-
ходило б, безсильні. Тому
чи не ліпше запропонувати
доповідачам, щоб свої допові-
ді обдумували ще "глибше",
скажімо, до трипільської
культури? Можна б теж
спробувати "послати корин-
ня" та очинити нашу визволь-
ні змагання ще глибше, як
до біблійного Адама, що ав-
жасовсь людського роду, отже
й наших героїв. Сягаймо
глибше, і не тільки до Кни-
жкої Доби! Громадяни.

СМЕРТЬ ПОЛКОВНИКА
Ю. ОТМАРШТАЙНА

В числі 338 "Свободи" (19.
грудня б. р.) вміщена стаття
пана К. Кузя під заголовком
"Трагедія під Мінськом", в
якій, між іншим, уміщено та-
ке: — "Це був Начальник
Штабу групи полковник ген.
штабу Отмарштайн (пізніше
підступно був убитий в табо-
рі Каліш)".

Про трагічну смерть бл. п.
Полковника Ю. Отмарштайна
було багато публікацій, до
окремих брошур включено,
але ні в одній із тих публіка-
цій не було навіть і згадки
про Калішський табір, як про
місце вбивства Полк. Отмар-
штайна. На жаль, у мене
немає тих публікацій, але ви-
крісті як як матеріал для
спростування тверджень п. К.
Кузя, але як наочний свідок
місця вбивства бл. пана Пол-
ковника Ю. Отмарштайна за-
являю, що Полковник От-
марштайн був убитий в ніч з
1-го на 2-го травня 1922 року
біля табору Пшипорию, в міс-
ці розташування 6-го стрі-
лецького дивізію, який (табір)
положений від Калішського
табору приблизно в 3-х кі-
лометрах. І лише тіліні о-
станки Полковника Отмарш-
тайна, з величавою проше-
сією були перевезені до цер-
кви Калішського табору для
спільної відправи панакхиди,
після якої, злученими проше-
сіями Пшипорию - Каліш, їх
відправлено на місцевій Ка-
лішській цвинтарі і там по-
ховано.

Аби не ширилось баламу-
цтво в цій справі, прошу Вас,
пане Редакторе, вмістити це
моя спростування в найближ-
чому числі "Свободи".
П. Талан.

ЧЕРГОВІ СХОДИНИ ЧЛЕНІВ ОБВУА—ВІДІЛ У НЬО
ПОРКУ відбудуться в суботу, 3 січня 1953 о 7 год. вечора,
в приміщенні Літературно-Мистецького Клубу. При цьому
п. д-р Ст. Ріпський виголосить доповідь (п. н. "Початки
Українських Збройних Сил сучасної доби" (На підставі ба-
гатьох оригінальних документів та власних спостережень).
Участь членів обов'язкова, гостям раді.

Управа ОБВУА — Відділ у Нью-Йорку.

НОВИНА! НОВИНА!
ПЕРЕЛЕТНІ ПТАХИ

ІВАНА КЕРНИЦЬКОГО
— найкращий подарунок на Різдвяні Свята.
Це збірка веселих оповідань з життя ДП. в країно, на
скаляннях й на землі Вашингтона.
Книжечка 144 сторінок, кольорово прикрашена худо-
жником М. Бутковичем. Ціна тільки \$1.50. Пересилка пащо.

Щільні замовлення на адресу:
GEORGE TYSZCZENKO
164 East 127th St., New York 35, N. Y.

СПЕЦІАЛЬНІ
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ
Фірма СТАСЮКА
124 FIRST AVENUE (bet. 7-8 Sts.) NEW YORK, N. Y.
ЩЕ ТРИВАТИМУТЬ І ДЕНЬ

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ньюарк, Н. Дж.

Управа "Пластари" пере-
визбрана на наступний рік.

Нью-Йорк. — В четвер 25-го
грудня відбулися тут річні
Загальні Збори Пластари.
Якими проводив інж. В.
Богачевський, секретарював
інж. О. Клофас. Члени Управи
дали вичерпуючі звіти з
праці за минулий рік, що був
першим роком існування кру-
жка "Пластари" в Нью-
Йорку. Іменем Контрольної
Комісії промовляв о. Іван
Ткачук і ствердив, що пере-
ведена контрольна найшла всі
книжки і цілі дловодство в та-
кому порядку, що може ви-
словити своє високе призна-
ння уступуючій Управі за
працю і може поручити її до
перевірки на наступний рік.
Присутні на Зборах чле-
ни теж висловлювали своє
вдоволення і навіть подив до
жертвенної і успішної праці
Управи і одногласно пере-
визбрали її в повному складі
на наступний рік. Головою отже
залишено інж. В. Соболю,
членами Управи остали п. Л.
Івченко, інж. О. Клофас, п.
В. Сущик, п. Ольга Граб, п.
М. Тершаковець, п. Україн-
ський і п. О. Стефанішин.
Управа дістала уповноважен-
ня від Заг. Зборів кооптува-
ти в міру потреби більше
членів. Збори намінували п.
Платона Стасюка членом
добробісма за його моральну і
матеріальну підтримку Пла-
стари.

Листопаду" дуже гарно і без
треми виголосила 5-ти річна
Славця Федчук, яка виступа-
ла на сцені вперше в гарному
національному строї. Пла-
стун Ярослав Кравс в пласто-
вому однострої виголосив ду-
же вміло деклямацію М.
Вільшини "Листопад" та схо-
див зі сцени з пластовим
привітом "Скоб". З черги
хор відіспівав "Гімн Батьків-
щини", а п. Володимир Вере-
сюк, секретар ООЧСУ, виго-
лосив з дуже доброю динцією
і відповідним чуттям третю
деклямацію "Листопад".

Спомин-уринок з листопа-
дових спогадів "На світанку"
виголосив п. Євген Варто-
шук, голова ООЧСУ. Направ-
ду по-мистецьки переповів
одну з трагедій ранку 1 ли-
стопада 1918 р., з героїчними
бойов за місто Львів. З напру-
гою слідували прип'яї, а
навіть і діти, за кожним сло-
вом оповідача, якого опові-
дання пригадувало давно ми-
нулу дійсність і відзеркалю-
вало героїську поезію бор-
цтв Листопадових днів.

Пісню "Із гір Карпат" в
національним гимном закін-
чило свято.
Треба признати, що Упра-
ва Відділу Конгресового Ко-
мітету вложила багато труду
і праці для так успішного
підготування свята. На спе-
ціальне відмічення заслуго-
вав виступ мішаного хору в
українській нощі, та бездо-
ганне виконання кожної хо-
ровової точки. Безсумнівно
це основна заслуга п. Ярослава
Віласа, який не жалів труду
прийдати з Когова, щоб
підготувати хор до виступу.
Передбачаючи численну у-
часть громадянства, Управа
Відділу УККА влаштувала
свято в литовській галі, що
показалося вповні оправдан-
ним. Повідомлення про вла-
штування свята було подава-
не до відомо загально місцевого
українського радіоаудієлю й
гарною афішою виконання
Вп. П. О. Капустинської. Ми-
стецьке оформлення сцени
теж труд члена Управи УККА
п. проф. С. Гнатківського,
який при допомозі п. Любо-
мира Капустинського вповні
визначив зі свого завдан-
ня.

Чистий дохід з добровіль-
них давань призначений на
Народний Фонд УККА.

Р. Д.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО
ЖИТТЯ

В КАНАДІ

Д-Р КУЧЕРЕПА ВИБРА-
НИЙ

Дня 1 грудня, в виборках до
Міського Уряду Торонта був
вибраний Радник Міської Ра-
ди д-р І. Кучерепа, здобувши
4,441 голос. Посадником пе-
рибраний Лемпорт (81,123
гол.) — Ціла Контрольна Ра-
да знову перевизбрана.

ПРЕОСВ. КИР НІЛЬ ВІДВІ-
ДАВ СЛОВ'ЯНСЬКИЙ ОСЕ-
РЕДОК АЛБЕРТІНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

В п'ятницю 28 листопада
п. р. Преосв. Владика Кир
Ніль відвідав у передполуд-
невих годинах слов'янський
осередок албертінського уні-
верситету в товаристві Лярія
Воронкова, голови Спаркі-
ального ВУК, о. Петра Качу-
ра, о. Павла Градника і Бо-
дана Казиміра.

Ціни інформації про пра-
цю того ж осередку подавав
О. Старчук, професор албер-
тінського університету. Наш
Владика цікавився зокрема
досягненнями осередку, огля-
нув український відділ при
університеті та цікавився
справою відвідування лекцій
української мови, що й влад-
ишув осередку албертінський уні-
верситет.

Управа УВАН у США.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКА-
ДЕМІЯ НАУК у США. В суботу
3 січня 1953 року, о 6 год. 30
хв. веч., в приміщенні УВАН у
США (114 West 26 St.), відбу-
ється наукова КОНФЕРЕН-
ЦІЯ. Доповідь: д-р Ю. О. Луць-
кий "Стан і перспективи украї-
нознавчих студій в Канаді й
США". Вступ вільний.

Управа УВАН у США.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
У. Н. СОЮЗУ!

ВИЙШОВ З ДРУКУ
Український Православний Календар
НА 1953 РІК,
видання Української Православної Церкви в ЗДА.

Календар має 160 стр., великого формату, багатий змі-
стом та цінними світлими, подас повний місяцеслов за
требником митрополита Петра Могили, шематизм УПЦер-
кви в ЗДА та адресар українського православного духо-
венства у вільному світі. Календар містить альбом світлин
кіївських святинь, варшавських зруйнованих церковних мо-
скалями в р.р. 1930—41.

Ціна \$1.50.

До продажу залишилося невелике число примірників.
Замовляти, пересилати одночасно належить, на адресу:
CONSISTORY OF THE UKR. ORTHODOX CHURCH,
P. O. Box 376, So. Bound Brook, N. J.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

"ГУСИ - ЛЕБЕДІ"

Всім відомо, що народна
казочка про бистрокрилих
гусей - лебедів, беззахисного
Івасика - Телесика, викраде-
ного лихими птахами, і смі-
ливо сестричку, яка врятува-
ла маленючого братика, розра-
дила на дітей. Проте цієї
осени у Звенигородському ра-
йоні на Київщині вона діста-
ла поширення і серед дорос-
лих.

Щоправда, казочка трохи
перенакинена. Так, напри-
клад, оповідачі з колгоспу ім.
Шевченка села Гусаків в ро-
ль гусей - лебедів хоч і за-
лишають за пернатими, за те
заставляють Івасика дівочою о-
собою аволювати шахраюватого
завідуючого птахохермою К.
О. Іванченка, а замість щиро-
сердечної сестрички тут висту-
пає саме правління артлі.

Дівова гусей осіб нової
казки наділено й іншими ри-
сами. Звичайних колгоспних
гусей, що пасуться і потроху
жиріють, малюють обов'язко-
во бистрокрилими, немов ле-
бедів, і летять вони тільки в
одному напрямку з колгосп-
ної ферми... під ніж — та на
борщі й холоди хапугам.

Сестричка, тобто правління
артлі, і не думас шукати гу-
сей, тим більше, що птахи не
зможли підняти на крилах
свого завідуючого, надто ва-
жкого для них. Захистити
Іванченка правління дово-
диться хіба що перед... реві-
зорами. ("Рад. Україна", 29
листопада).

НЕДОСТАТНЬО ПЕРЕ-
ТВОРЮЮТЬ У ЖИТТІ
ПРОПОЗИЦІЇ КОМУ-
НІСТІВ

В Полтаві відбувся черго-
вий пленум партійного обо-
в'язу. Учасники пленуму наво-
дили багато прикладів, які
свідчать про те, що Дикансь-
кий і Лубенський райкоми
партії, а також більшість ін-
ших райкомів і обком партії
ще недостатньо перетворю-
ють у життя пропозиції і
критичні зауваження кому-
ністів, не добирають істотного
поглиблення ставу партійно-

Д-Р ВОЛОДИМИР І ОЛІГАННА з Київських ВІЛЕТЬКІ
— замешкали в Шікаго — поїмлюють отсім Рідних і

Знайомих, що
ВІН ЧАННІЯ

Іх дошки ОЛЕНІ з паном ЄВГЕНІОМ МАРТИНІОКОМ

відбулося в Українсько-Католицькій Церкві в Мюнхені
— Німеччина — 26 жовтня 1952.

В. Л. М. КЛОБІ

Нью-Йорк. — З Літературно-
Мистецького Клубу повідо-
мляють, що в найближчу п'ят-
ницю, 2-го січня, ред. Іван
Світ виголосить там доповідь
на тему: "Українське життя
та українці в Азії". Початок
о год. 7:30 вечорі.

організаційної і партійно-п-
олітичної роботи. Вказувало-
ся, зокрема, що Диканський,
Пирятинський, Полтавський
сільський, Великобагачансь-
кий, Опішнянський, Решіти-
льський і ряд інших райко-
мів допускають грубі пору-
шення внутріпартійної демо-
кратії, а також Статуту партії". (РВ, 29. XI.).

13 ЛІТРІВ МОЛОКА —
ВЕЛИКИЙ УСПІХ

Це саме число цього ж ча-
сопису приносить світлина
доярки Олеськи Зубик, яка
працює в колгоспі імені Ле-
ніна в селі Літвава, Червоно-
польського району, Кам'янець-
Подільської області. "За де-
в'ять місяців цього року вона
надоїла від кожної з десяти
закріплених за нею корів по
3,500 літрів молока". Дев'ять
місяців — це значить 270
днів. Отже виходить, що одна
корова дає менше, як 13 літрів
молока кожного дня. Кожний
український селянин знає,
що це не надзвичайний осяг,
що існують корови, що да-
ють багато більше молока, а
с і так, що від них можна
надоїти і 27 літрів молока в
одному дні.

УХВАЛА ПРО ДЕПОРТА-
ЦІЮ С. РУБІНСТЕЙНА

Вашингтон. — Постановою
відповідних центральних чи-
нників Натуралізації і Імігра-
ції, що була попереджена ве-
селими судовими розгляда-
ми, вирішено депортувати в
Росію Серджка Рубінштейна,
що походить із тієї країни.
Його намагання отримати
в'їзд до Португалії не може
бути виконане, бо португаль-
ська влада відмовила йому в
цьому. О. Рубінштейн має бар-
в'яну міну за собою і часто
виходив у суперечність з пра-
вом.

ВІН ЧАННІЯ

Іх дошки ОЛЕНІ з паном ЄВГЕНІОМ МАРТИНІОКОМ

відбулося в Українсько-Католицькій Церкві в Мюнхені
— Німеччина — 26 жовтня 1952.

БАТЬКО СНИТАЛЬЦІВ

"Свобода" з дня 24 грудня
п. р. принесла сумну вістку,
що Степан Ковбасюк не жи-
ве. Ця вістка дуже зажури-
ла новоприбулих українців
(снитальців).

Ім'я Степана Ковбасюка
було відоме в старому краю
ще перед першою світовою
війною, коли Покійний брав
активну участь у громадській
роботі, як член Української
Радикальної Партії. Вихав-
ши в 1912 р. до Америки, По-
кійний бере активну участь в
політичному та громадському
житті тугешньої української
громади. Осівши в Нью-Йорку
працював до 1920 р. банко-
вим урядником, а від 1921 р.
віа свою власну нотаріальну
канцелярію до останньої хви-
ли свого життя.

Нова еміграція добре знала
Покійного. Прибувши до Нью-
Йорку чи його околиць ски-
тальці відразу входять у кон-
такт з ним, черпаючи від По-
кійного вказівки, поради та
допомоги, які він нам так ра-
до давав роками. Покійний
мріяв про поворот на Вілну
Батьківщину. Бл. п. Степан
Ковбасюк вірив, що тільки
"праця і діло" з неволі нас
вирве". Тому сам щоденно
працював не менш 17 годин.

По панакхиді в каплиці
похоронного заведення П. Я-
реми, обішаний вінцями від
різних місцевих організацій,
приятелів та знайомих, про-
мовляв, прощаючи свого
шкільного товариша і при-
ятеля та чесного й діяльного
громадянина, о. митр. Весо-
ловського. У промові пригада-
но великі заслуги Покій-
ного для нашої громади.
З промови виходило, що сам
о. Весоловський пропонує
Пок. С. Ковбасюкові 4,000

безіменних ашурансів, які він
завів на вивсел до Європи,
щоб рятувати своїх братів на
снитальщині, не беручи за це
зломаного цента.

Від імені організації нових
імігрантів "Самоміч" ви-
словив співчуття родині мтр.
Гуглевич, запевняючи її, що
безкорисна поміч Покійного
новим імігрантам залишиться
надовго в пам'яті всіх тих,
яких він передчасно зали-
шив та для яких він був най-
більшим приятелем.

В укр. прав. Церкві св. Во-
лодимир о. Весоловський ще
прощав Покійного такими
словами: "Він виконав Хри-
стову заповідь: Люби ближ-
нього свого цілим серцем сво-
ім". Так відноситься Покійний
до всіх нас, а зокрема до ски-
тальців.

Похоронено Покійного на
цвинтарі в Флешінгу. Перед
його тлінним останком кла-
нять голову всі його прия-
тели, знайомі та всі ті, яким він
порадив та вказівками так
радо служив.

Хай вілна американська
земля буде йому пером!

Роман Степанович.

Часопис "Свобода" повинен
знаходитися в кожній
українській хаті!

HOLLYWOOD FLORISTS
127 E. 7th Street
New York, N. Y.

порука
на українській святі
ЯЛІНІ

СВІЖІ КВІТИ

Ялини можна замов-
ляти щодня і в неділю аж до
6 годин.

GRamercy 5-7844

Увага! Нью-Йорк та околиця! Увага!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
ГРОМАДИ В НЬО-ПОРКУ

запрошує Українське Громадянство на
ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР,

— який відбудеться —
В СУБОТУ, 17 СІЧНЯ (JANUARY 17) 1953

В ЗАЛІ MANHATTAN PLAZA
66-68 E., 4th St., в Нью-Йорку (між 2 і 3 Есмет).

Початок — год. 8:30 веч. Оркестра п. В. Весого.

Артисти — п. Зіновій Оленік. Буфет у заряді Вп. Пана.

Непохитливі! НОВОРІЧНЕ СЛОВО. Вступ \$2.00

Дохід призначений на допомогу українському
студентству в Європі.

За приємний та в товариській новорічній атмосфері про-
ведений вечір ручить Управа УСГ.

ЦІКАВІ ІСТОРІЇ

ХАДЖІ ЕДІН В ЛАЗНІ

Прочитаєте раз цю історію та й скажете: "Е,
це така байка!" Та прочитайте її вдруге, а тоді
переконаєтесь, що в тій байці є багато правди.

Ходив колись по соняшній, квітучій Країні
Сходу народний мудрець, що звася Хаджі Едін.
Крім подорожньої торбини й костура, не мав він
іншого багатства, зате мав багату на всякі вигад-
ки і штуки голову.

Прийшов він раз до славного міста Ерівану,
до лазні. А це трапилось саме в навічєр'я яко-
гось магометанського празника і в лазні було ду-
же завізно. На полицях і помостах порозлагали
купці-дукачі, майстри, ремісники, взагалі багаті
та статечні люди, тому служба танцювала коло
них на пальчикках, сподівачись дістати добрий
"бакшиш". А на якогось-там обдертого пройди-
світа, Хаджі Едіна, ніхто не звертав особливої
уваги. — Може хто, з ласки, хлюпнув на нього
черпак води, потріпав його трошки митовкою по
спині та й тільки всього заходо. А наш мудрець
і виду не подає, скупався, чи не скупався, позби-
рав свою мізерію і йде, а на відхідному — дає
тому парубкові, що його обслужив, цілого зо-
лотого!

Парубок і вся служба очі витріщила, збара-
нила з дива! Приблизь сам господар та й кричить
на своїх підпомагачів:

— Дурні несьогосвітні! Чи вас засліпило?
Та ж це мусів бути перебранний падишах, а ви

Спитаєте — яка наука виходить з цього оповідання? Наука проста: в кожній порядній та со-
лідній фірмі трактують з однакою пошаною кожного покупця, чи він купує товар за сто доларів, чи
за 50. центів. Такою солідною Ф

